

Tillstånd och upplysning
Björn Isaksson

Delgivningskvitto

BESLUT

Datum
2015-06-25

Er referens
Agneta Sundgren

Diariernr
5.1.2.a-H15-04928

Aktnr

LRF
105 33 Stockholm

Beslut angående ansökan om dispens på växtskyddsområdet

1 Beslut

Kemikalieinspektionen bifaller dispens från kravet på produktgodkännande enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 för växtskyddsmedlet Pirimor för en begränsad och kontrollerad yrkesmässig användning mot bladlöss i konservärter under blomningstid.

Dispensen gäller från och med beslutsdatum till och med 20 augusti 2015. Specificerade användningsvillkor framgår av beslutsbilagan.

Kemikalieinspektionen avslår den del av ansökan som avser utsläppande på marknaden för begränsad och kontrollerad användning mot bladlöss vid yrkesmässig odling av åkerböna, foderärter, kokärter och spenat för utsäde.

Efter avslutad odlingssäsong ska en redogörelse lämnas in till Kemikalieinspektionen över vilka strategiförsök som genomförts under 2015 och på vilket sätt resultaten från dessa kan ge information om att kommande års odlingar av konservärter kan genomföras utan användning av Pirimor.

Redogörelsen ska ha lämnats in till Kemikalieinspektionen senast 31 januari 2016.

2 Beskrivning av ärendet

Den 12 maj 2015 inkom ansökan om dispens för nedanstående ändamål.

Sökande	LRF 105 33 Stockholm
Typ av dispens	Begränsad och kontrollerad användning vid nödsituation
Produktnamn	Pirimor
Produktens reg nr	5134
Verksamma ämnen	Pirimikarb 50 vikt-%
Funktion	Insekticid
Sökt användningsområde	Mot bladlöss i odlingar av ärter, åkerbönor och spenat till frö

<p>Sökandens huvudsakliga skäl till ansökt dispens (1)</p>	<p>Pirimor behövs för att bekämpa bladlöss som angriper ärter, åkerbönor och spenat till fröproduktion. Det finns inget annat växtskyddsmedel som är godkänt och fungerar ensamt för att användas mot bladlöss i ärter och i spenat till frö finns inget insektsmedel som är godkänt.</p> <p>I ärter är problemet angrepp av ärtbladlusen (<i>Acyrtosiphon pisum</i>), som är en av de allvarligaste skadegörarna i ärtodlingen. Det finns ingen prognos för att förutspå förekomsten av ärtbladlus, men Findus har dokumenterat sitt behov av bekämpning och har varit tvungna att bekämpa bladlöss i de flesta fält varje år, vilket innebär att med största sannolikhet kommer ett bekämpningsbehov att uppstå även 2015. Frågan är inte om det uppstår ett behov utan snarare när bladlössen kommer. Sökanden anger att de sist sådda ärterna är i slutet på juli-början av augusti. Eftersom det varit så kallt så räknar man med att det blir en bit in i augusti. Behovet av bekämpning är till 20 augusti, så som är angivet i ansökan.</p> <p>Det finns flera anledningar till varför de alternativ som finns tillgängliga på marknaden inte kan användas och dessa redogörs för nedan:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Produkten får inte användas om det är risk för daggbildning. Detta är ett nytt användarvillkor som har tillkommit till alla produkter utom Mavrik, det vill säga det gäller för Beta-Baythroid, Fastac 50, Karate och Sumi-alpha. Samtidigt får produkten endast spridas nattetid i grödor där pollinerande insekter aktivt söker efter föda. Eftersom det är vanligt med dagg nattetid under sommaren blir det svårt eller nästan omöjligt att använda ett preparat som inte får användas om det är risk för daggbildning. Eftersom lössen gör stor skada på ärterna måste lössen bekämpas i exakt rätt tid och det går inte vänta på en daggfri natt.2. Ärtbladlössen sitter ofta gömda i toppskotten hos ärtplantorna. Eftersom ärtplantornas blad omsluter lössen är det svårt att träffa alla löss. Pyretroiderna är alla kontaktverkande, vilket innebär att man måste träffa lössen för att få fullgod effekt. Ärtbladlössens beteende på ärtplantor gör att det är svårt att komma åt dem med pyretroid. Genom att använda ett gasverkande eller systemiskt preparat får man fullgod effekt. Effekten av Fastac 50 är testad i Findus försök och resultaten visade på en otillräcklig effekt. Detsamma gäller Mavrik där Findus visat att det inte tar död på alla löss (ca 50 %) och att det i så fall behövs två bekämpningar, vilket inte villkoren för Mavrik medger i färska ärter.3. Findus har kravet på högst 10 ppb i resthalter. Findus har endast försök som bekräftar att resthalterna ligger under 10
--	---

	<p>ppb för Mavrik och Karate. För övriga pyretroider har inte Findus dessa resthaltsanalyser. När det gäller Pirimor är vi helt säkra på att resthalterna ligger under 10 ppb.</p> <p>4. Att söka dispens för Pirimor igen är en nödlösning eftersom sökanden förhoppning var att kunna få tillgång till Teppeki. Teppeki har gett mycket god effekt i många års försök, men eftersom inget MRL-värde är klart än finns det ingen möjlighet att söka dispens för denna insekticid 2015.</p>
Sökandens huvudsakliga skäl till ansökt dispens	<p>I kok- och foderärter är bekämpningströskeln högre än för konservärter, och problemet inte lika stort, men ett angrepp kan ändå leda till avsevärd skördeförlust. Bekämpningsbehovet är större i Skåne där ca 60 % av arealen behöver bekämpas årligen medan behovet finns 2-3 år av 10 i Mellansverige (källa Bekämpningsrekommendationer 2015, Jordbruksverket, BE 15).</p> <p>Åkerbönor angrips av både ärt- och bönbladlus. Bladlössen uppträder i samband med begynnande blomning. Det förekommer ett visst bekämpningsbehov varje år och vissa år blir det stora angrepp (källa Bekämpningsrekommendationer 2015, Jordbruksverket, BE 15).</p> <p>I åkerböna är det endast Fastac 50 och Karate 2,5 WG som är tillåtet att använda. För båda dessa gäller att de får användas endast nattetid och bara om det inte är risk för daggbildning. Eftersom det är vanligt med dagg nattetid under sommaren blir det svårt eller nästan omöjligt att använda ett preparat som inte får användas om det är risk för daggbildning. Eftersom pyretroiderna inte är gasverkande blir effekten dessutom otillräcklig eftersom lössen sitter gömda inuti plantorna.</p> <p>I fröodling av spenat är bladlusangrepp ett problem som orsakar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reducerad fröskörd • starkt reducerad frövikt • sänkt grobarhet • markant reduktion av groningen energi respektive skjutkraften som drabbar nästa odlarled; bladspenaten. <p>Det finns ett UPMA-godkännande för Karate 2,5 WG för odling i spenat. Det är oklart om villkoret för daggbildning gäller även vid användning i denna gröda. Argumenten för att använda Pirimor även i spenat är svårigheten att få tillräcklig effekt med ett preparat som bara har kontaktverkan.</p>

Sökandens huvudsakliga skäl till ansökt dispens	<p>Fara om dispensen inte beviljas</p> <p>Sökanden bedömer, baserat på Jordbruksverkets statistik, att skördeförlusterna vid utebliven effektiv bekämpning av bladlöss är</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 - 50 % i konservärter • 10 – 20 % i foder och kok ärter • 2 – 20 % i åkerbönor • 20 – 50 % i fröproduktion av spenat <p>Ärter är en mycket bra avbrottsgröda i växtföljden som bidrar till att växtföljdssjukdomar i andra grödor minskar. Om osäkerheten i odlingen blir alltför stor och odlingen av ärter minskar kan det få till följd att sämre växtföljder tillämpas.</p> <p>Omvärldsanalys. Vilka medel (verksamma ämnen) finns i Norra zonen inkl. Norge och andra relevanta konkurrentländer för samma skadegörare och grödor</p> <p>Samma alternativa preparat som finns i Sverige är godkända i andra länder, det vill säga Mavrik, Fastac 50, Cyperb, Biscaya, Sumi-Alpha och Karate WG.</p> <p>Pirimor har ett brett godkännande för utomhusanvändning och får användas i ärter och åkerbönor i Danmark, Tyskland, Holland och England.</p> <p>För spenat till fröproduktion finns ett UPMA för Teppeki i Danmark. Pirimor är godkänt att användas i spenat i Tyskland, detsamma gäller produkter som innehåller pyretroider, Mospilan och motsvarigheten till Raptol. Spenat till frö odlas inte i många länder och det finns inga uppgifter om godkännanden för fröproduktion.</p> <p>Varför är just den sökta produkten det bästa alternativet?</p> <p>De insekticider som idag är registrerade för bekämpning i ärter är Beta-Baythroid, Fastac 50, Karate WG, Mavrik och Sumi-Alpha. De tre växtskyddsmedlen Beta-Baythroid, Fastac 50 och Sumi-Alpha är mycket giftiga för pollinerande insekter och får därför inte användas i odlingar som beflygs av bin och humlor. Det finns undantag för detta och det är för bekämpning av ärtvecklare i blommande ärtodlingar då bekämpning får utföras mellan kl. 22.00 och 03.00 om bina och humlorna lämnat området. Karate WG är inte tillåtet att använda i blommande gröda, eller där bin aktivt söker föda. Det enda preparat som med hänsyn till användningsvillkoren som går att använda utan begränsning är då Mavrik.</p> <p>Findus har under många år testat de insekticider som är godkända utomlands. Det med bäst effekt är i första hand Pirimor och i andra hand Teppeki. Teppeki har fortfarande</p>
---	--

inte något MRL-värde så därför är det inte möjligt att göra ansökningar för användning av Teppeki i odlingar av de grödor som avses i denna dispensansökan. Fastac 50, Cyperb, Sumi-Alpha, Karate WG och andra vanliga pyretroider är bifarliga och därför får man inte använda dem i blommande gröda. Biscaya är inte lika snabbverkande och effektiv.

I åkerböna är Fastac 50 och Karate WG godkända men eftersom de inte får användas i blommande gröda är de inte möjliga att använda när bladlössen brukar uppträda.

Spenat till fröproduktion är en så liten gröda att ingen försöksverksamhet förekommit.

Produktens effekt på målorganismen

I Findus försök från 2009-2012 har fokus varit att hitta en blandningspartner till Mavrik. I de flesta försök har därför kombinationer mellan två preparat testats. Enbart Pirimor i jämförelse med enbart Mavrik har därför inte förekommit i försöken. För att få en uppfattning om hur mycket större skörd man erhåller efter en Pirimor-bekämpning jämfört med en Mavrik-bekämpning kan man studera skördesiffror från några försök i tabellen nedan. Där Pirimor är blandat med Mavrik har man erhållit en merskörd på mellan 775 och 2250 kg/ha jämfört med där Mavrik har blandats med Mospilan. Man kan anta att skördeskillnaderna är minst lika stora om preparaten Pirimor eller Mavrik används var för sig.

Skörd i två försök efter bladlusbekämpning ett år med riklig förekomst av bladlöss

	Skörd (kg/ha vid T-tal 100)	
	Försök 1	Försök 2
Obehandlat	869	1545
Pirimor + Mavrik	5410	7665
Mavrik + Mospilan	4717	5491

När det gäller bladlus i spenat till fröproduktion är Pirimor ett välkänt preparat när det gäller effekten på bladlus.

Vilka andra minst lika effektiva och för odlingen hållbara sätt finns för att avvärja faran? Vilka alternativ finns i Norra zonen inkl. Norge

Mot bladlöss finns inga andra effektiva metoder.

Hur har man tänkt sig att klara av faran i framtiden utan medlet? Om det rör sig om upprepad dispens - varför är faran fortfarande kvar

Dispens för Pirimor har sökts tidigare för de aktuella grödorna. Avsikten är att ansöka om användning av Teppeki (verksamt ämne flonicamid) mot bladlöss i ärter. Anledningen till att dispens söks för Pirimor igen är att det inte finns något fastställt MRL-värde för Teppeki och det är därför inte möjligt att få en sådan användning godkänd varken genom dispens eller utvidgat produktgodkännande för mindre användningsområde (UPMA). Så snart ett MRL-värde för ärter är fastställt kommer ansökan om att få använda Teppeki i ärter och spenat till fröproduktion att lämnas in. Detsamma gäller åkerbönor.

Vilka ansatser har sökanden gjort för att pröva alternativ, lösa problemet, vilka försök pågår?

Findus har ett stort testprogram för att finna alternativa produkter. Testerna omfattar godkända växtskyddsmedel och kombinationer av dessa. De senaste åren har man testat Teppeki, Biscaya, Mavrik och Pirimor. Tidigare har även t.ex. Fastac och Plenum testats.

I spenat till frö som är en liten odling har inga försök gjorts.

Har sökanden av dispensen ansökt om Ömsesidigt erkännande, UPMA, villkorsändring eller produktgodkännande?

Nej.

Slutsats:

LRF söker dispens för produkten Pirimor under perioden 1 juni till 20 augusti 2015 (81 dagar) därför att det föreligger en akut fara för odlingen av ärter, åkerbönor och spenat till fröproduktion om den inte får tillgång till Pirimor SC för att bekämpa bladlöss.

Av bifogat underlag framgår att Findus under 2014 utfört försök mot bladlöss i odlingar av ärter med följande produkter:

Pirimor, Mavrik, Teppeki med Silwet Gold, Teppeki med Silwet Gold samt Mavrik, Teppeki med Silwet Gold, Mavrik och Biscaya i varierande doser.

Tidigare snarlika dispenser

KemI dnr	Beskrivning
731-H12-00553	<p>2012 beviljades en dispens för användning mot bladlöss i odlingar av vårgrödor av havre, korn och vete.</p> <p><i>Sökande:</i> Syngenta Crop Protection A/S, Danmark.</p> <p>Ansökan omfattade grödorna konservärter, dill, bönor, gurka, kålväxter (huvudbildande, bladbildande, blommande), rödbeta, sallat, ruccola, spenat, havre, vårkorn och vårvete.</p> <p>Användning i havre, vårkorn och vårvete bifölls medan den övriga användningen avsågs. Avslagsskäl var att sökanden inte hade visat att fara föreligger.</p>
6.2.1.a-H13-01120	<p>2013 beviljades en dispens för användning mot bladlöss i frilandsodlingar av ärter, baljväxter, dill, kålväxter och sallat, med undantag för escarole/bredbladig endiv.</p> <p><i>Sökande företag:</i> Syngenta Crop Protection A/S, Danmark</p> <p>Kemikalieinspektionen avsåg den del av ansökan som rör användning i odlingar av escarole/bredbladig endivsallat. Skälet var att Livsmedelsverket i sin konsumentriskbedömning angav att tillgänglig resthaltsinformation tyder på att användningen av Pirimor enligt rekommenderad användning inte bör ge upphov till resthalter över de idag gällande EU-gränsvärdena¹ (MRL) för pirimikarb i respektive gröda, med undantag för escarole/bredbladig endiv.</p>
5.1.2.a-H14-03288	<p>2014 beviljades en dispens för användning mot bladlöss i odlingar av dill, grönkål, ärter samt för odling av spenat för utsäde.</p> <p><i>Sökande:</i> Syngenta Crop Protection A/S, Danmark</p>

Tidigare bedömning av ansökan om fortsatt godkännande för Pirimor

Den 20 januari 2011 avsåg Kemikalieinspektionen den del ansökan om fortsatt godkännande av växtskyddsmedlet Pirimor (reg. nr. 3815) som rör användning mot bladlöss i odlingar utomhus (KemI dnr F-981-B09-00107).

Kemikalieinspektionen gjorde bedömningen att innehavaren Syngenta Crop Protection A/S inte kunde styrka att växtskyddsmedlet Pirimor uppfyller kraven för produktgodkännande. Skälet till avslag var att det inte kunde uteslutas att Pirimor kan ha oacceptabla risker för fåglar och vattenlevande organismer.

¹ Ett gränsvärde (Maximum Residue Level, MRL) är den maximala mängd av en substans (mg/kg) som tillåts i ett livsmedel. För mer info se <http://www.slv.se/sv/grupp1/Risker-med-mat/Kemiska-amnen/Bekämpningsmedel/Bekämpningsmedel1/>

Samråd med Livsmedelsverket

Denna dispensansökan är i stort sett likadan som de ansökningar som skickades in till Kemikalieinspektionen år 2013 och 2014. Sedan Livsmedelsverkets gjort en bedömning av dispensansökan 2013 har varken gränsvärde, acceptabelt dagligt intag (ADI) eller akut referensdos (ARfD) förändrats. Det gör att Livsmedelsverkets yttrande bygger på riskbedömningen från ärende 1786/2013.

Tillgänglig resthaltsinformation tyder på att användningen av Pirimor mot olika arter av bladlöss vid odling av ärter och bönor samt spenat för fröproduktion på det sätt som beskrivs i ansökan inte bör ge upphov till resthalter över de idag gällande EU-gränsvärdena (MRL) för pirimikarb i respektive gröda.

För spenat har ingen fullständig utvärdering gjorts av resthaltsunderlaget, eftersom användningen enbart avser fröodlingar, och den behandlade grödan ska därmed inte gå till humankonsumtion utan enbart till utsäde inför nästkommande odlingssäsong. Att spenatutsädet skulle innehålla hälsoskadliga resthalter av pirimikarb bedöms av Livsmedelsverket som mycket osannolikt.

3 Skäl

Enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 får endast godkända växtskyddsmedel släppas ut på den svenska marknaden och användas. Kemikalieinspektionen får dock i vissa fall meddela dispens från kravet på godkännande. Av artikel 53 i förordningen följer att en medlemsstat i särskilda fall får tillåta att ett växtskyddsmedel under högst 120 dagar släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning, om en sådan åtgärd framstår som nödvändig på grund av fara som inte kan avvärijas på något annat rimligt sätt.

Kemikalieinspektionen avslag ansökan om produktgodkännande för Pirimor år 2011 eftersom det inte kunde uteslutas att användningen av Pirimor kan ha oacceptabla risker för fåglar och vattenlevande organismer. Kemikalieinspektionen har därmed identifierat en risk vid användning av Pirimor, en risk som inte har kunnat riskhanteras med hjälp av åtgärder enligt svensk praxis. Ansökan om dispens för användning av Pirimor mot bladlöss har lämnats in fyra gånger under de senaste fyra åren. Vid de tidigare tillfällena var det Syngenta Crop Protection A/S som ansökte om dispens.

Bladlöss förorsakar stora skördenedsättningar och även nedsättningar av kvaliteten hos skörden genom att de sticker i växter och suger växtsaft. Det finns flera olika bladlusarter som angriper de växtslag som ingår i ansökan. De bladlusarter som har störst betydelse är de som kommer till Sverige med vindar från andra länder utanför Sverige. Av dispensansökan för 2014 framgår att bekämpningströskeln för ärtbladlus har uppnåtts varje år sedan 2002 i Findus kontraktsoodlingar av ärter. För grönsaksodlarna förekommer regelbundet bladlusangrepp från länder utanför Sverige. Det är årsmånen som avgör angreppets storlek, omfång och tidpunkt, vilket innebär att det är svårt att förutse bladlusangrepp från utlandet. Bladlöss är ett problem på grödan oavsett om de orsakar direkta angrepp eller inte, då EU:s handelsregler ställer krav på att produkten ska vara praktisk taget fri från angrepp och

skadegörare vid försäljning. Sökanden har gjort gällande att situationen avseende bladlusangreppen nu är så allvarlig att växtproduktionen befinner sig i fara.

Bladlöss behöver bekämpas under den period som blomningstiden för de grödor som ansökan avser infaller. De alternativa produkter, som hör till gruppen pyretroider, som finns godkända för användning mot bladlöss får inte användas i blommande grödor som är attraktiva för bin och andra pollinerande insekter. Det finns dock ett undantag i villkoren till dessa, och det är att de får användas nattetid, under grödans blomning. Den skadegörare som befinner sig i grödan nattetid och därmed kan bekämpas då är ärtvecklare. I villkoren för de godkända produkterna ingår även att de inte får användas när risk för daggbildning finns, vilket är vanligt under natten. Därmed är det inte möjligt att använda de alternativa produkterna mot ärtvecklare och det saknas därför alternativa sätt eller medel att bekämpa bladlöss i blommande konservärter än att använda Pirimor under denna tid.

För konservärt visar Kemikalieinspektionens sökningar i SCB:s statistik över årliga skördevariationer att de normala variationerna är lägre än den av LRF beräknade skördeförlusten vid utebliven tillgång till Pirimor i denna gröda. Det betyder att skördeförlusterna vid angrepp är större än de normala skördevariationerna.

I syfte att komma bort från behov av upprepade dispensansökningar för Pirimor har LRF redovisat försök som utförts årligen. Dessa har dock ännu inte resulterat i ett alternativ till användning av Pirimor.

Mot bakgrund av ovanstående anser Kemikalieinspektionen att kraven i artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 är uppfyllda avseende användning av Pirimor i konservärt under den tid då grödan blommar. Ansökan ska därför bifallas i detta avseende. Övrig tid kan andra godkända produkter användas i odlingar av denna gröda.

Kemikalieinspektionen delar inte sökandens uppfattning att dispens krävs för användning mot bladlöss i odling av kokärt, foderärt, åkerbönor och spenat till frö. Det finns ett utvidgat produktgodkännande för mindre användningsområde för produkten Karate 2,5 WG som innebär att denna produkt får användas mot bladlöss i odlingar av spenat. Produkten är dessutom godkänd att användas i odlingar av ärter och bönor, vilket täcker användning i odlingar av kokärt och foderärt.

Vidare har Kemikalieinspektionens sökningar i SCB:s statistik över årliga skördevariationer visat att den av LRF beräknade skördeförlusten i dessa grödor utan tillgång till Pirimor ligger inom ramen för den normala variationen av skörd. LRF har avstått från att kommentera skördestatistik och skördevariationer för ärter men har i svar till Kemikalieinspektionen visat att de normala skördevariationerna för åkerböna är större än de beräknade variationer av skördeförlust som angetts vid utebliven tillgång till Pirimor. Alltså ryms skördeförlusterna inom den normala variationen av skörd även för åkerböna.

Mot bakgrund av ovanstående anser Kemikalieinspektionen att kraven i artikel 53 inte är uppfyllda avseende användning av Pirimor i åkerbönor, foderärt, kokärt och spenat till frö. Ansökan ska därför avslås i detta avseende.

Krav på att vidta åtgärder för att undvika behov av fortsatt dispens

Som alternativ till användning av Pirimor har LRF angett att växtskyddsmedlet Teppeki skulle kunna vara aktuell som alternativ men att det saknas gränsvärden (MRL) för konsumtion för att en ansökan om till exempel UPMA ska kunna skickas in. Vid närmare granskning har Kemikalieinspektionen funnit att det finns sådana gränsvärden fastställda för de grödor som den ifrågavarande ansökan avser. Det saknas dock resthaltsdata, vilket krävs för att Livsmedelsverket ska kunna göra en konsumentriskbedömning för den aktuella användningen. Av dispensansökan framgår inte varför sökanden inte utfört studier avseende resthalter för att risk för konsumenter ska kunna bedömas av Livsmedelsverket. Detta är något som Kemikalieinspektionen anser att man ska kunna kräva av en sökande som är en jordbruksorganisation.

Vidare har LRF uppgett att Findus under ett flertal år utfört försök i syfte att hitta alternativ till användning av Pirimor. Trots detta har inga, enligt sökanden, tillräckligt goda alternativ ännu hittats. Kemikalieinspektionen vill därför upplysa sökanden om att det är möjligt att ansöka om dispens för att till exempel applicera ett växtskyddsmedel, som är godkänt för användning i den berörda grödan, fler gånger än vad godkännandevillkoren för produkten tillåter.

Mot bakgrund av ovanstående är det nödvändigt att sökanden, inför en eventuell ny ansökan om dispens, visar att man vidtagit de åtgärder som finns tillgängliga i syfte att komma ifrån behov av upprepad dispens för Pirimor.

4 Upplysningar

Kemikalieinspektionen upplyser om att dispens enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 i normalfallet bara beviljas en gång. Det är därför viktigt att sökanden och de understödjande organisationerna och företagen utformar en strategi för att få produkten eller alternativ till produkten godkänd inför kommande odlingsår eller ta fram andra bekämpningsmetoder. En odlarorganisation kan ansöka om utvidgat produktgodkännande för ett mindre användningsområde genom ömsesidigt erkännande av ett användningsområde som är godkänt i ett annat EU-land, men inte i Sverige. En förutsättning är att samma produkt är godkänd i båda länderna. Detta framgår av artikel 51.7 i förordning (EG) nr 1107/2009. För det fall det aktuella växtskyddsmedlet inte är godkänt i Sverige, pga. att någon ansökan inte lämnats in, får officiella eller vetenskapliga jordbruksorgan eller jordbruksorganisationer ansöka om produktgodkännande av samma växtskyddsmedel. En förutsättning för detta är att den som innehar produktgodkännandet gett sitt medgivande. Detta framgår av artikel 40.2 förordning (EG) nr 1107/2009.

5 Hur man överklagar

Detta beslut får överklagas hos mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ett skriftligt överklagande ställt till mark- och miljödomstolen ska i så fall ha kommit till Kemikalieinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

På Kemikalieinspektionens vägnar

Margareta Persson
Beslutande

Björn Isaksson
Föredragande

Elsa Eriksson
Jurist

Kopia till:

- Jordbruksverket
551 82 Jönköping
- Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala
- Syngenta Crop Protection A/S
Att: Inge Vibeke Aaen
Strandlodsvej 44
2300 Köpenhamn
DANMARK